

**Regulacja praw korporacyjnych
akcjonariuszy po noweli Kodeksu
spółek handlowych implementującej
Dyrektywę 2007/36/WE
w sprawie wykonywania niektórych
praw akcjonariuszy**

Warszawa, 10 marca 2009 r.

www.romanowski.eu.pl

Skład zespołu Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego

- Nowela KSH została przygotowana w ramach Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego przez zespół problemowy w składzie:
 - prof. dr hab. **Michał Romanowski** – przewodniczący zespołu, członek Komisji Kodyfikacyjnej
 - dr hab. **Adam Opalski** – członek zespołu, Uniwersytet Warszawski
 - **Krzysztof Grabowski** – członek zespołu, KNF

Założenia noweli KSH– perspektywa emitenta a perspektywa akcjonariusza (konflikt wartości)

- Związanie dyrektywą ogranicza elastyczność uwzględniania uwarunkowań emitentów.
- Celem dyrektywy jest ułatwienie wykonywania praw akcjonariuszy, co zwiększa obciążenia emitentów. W razie konfliktu wartości (prawa akcjonariuszy a obciążenie emitentów) rozstrzygać należy na rzecz celu dyrektywy.
- Celem noweli była co do zasady implementacja dyrektywy, a nie dokonywanie ulepszeń ksh. Chroniło to przed ryzykiem otwarcia „skrzynki życzeń”, co zagrażało zakończeniu prac nad implementacją tak aby *vacatio legis* było odpowiednio długie.
- Ksh nie może być prostą instrukcją obsługi. Świadomie pewne rozwiązania zawierają zatem luz dla emitentów. Ustawodawca nie nadsza bowiem za kreatywnością praktyki.

Cele noweli KSH = Cele Dyrektywy

- Wzmocnienie ładu korporacyjnego i aktywizacja akcjonariuszy w drodze wprowadzenia nowych postanowień regulujących walne zgromadzenia akcjonariuszy.
- Unowocześnienie prawa spółek przez wprowadzenie możliwości udziału w walnym zgromadzeniu akcjonariuszy za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
- Ułatwienie transgranicznego wykonywania uprawnień przez akcjonariuszy niebędących rezydentami w państwie członkowskim, w którym spółka ma swoją siedzibę statutową.
- Uregulowanie trybu określania dnia rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu akcjonariuszy (ang. *record date*).

Przedmiot noweli KSH = Przedmiot Dyrektywy

- ➔ Przedmiotem noweli KSH są następujące zagadnienia:
 - ➔ zagadnienia dotyczące zwoływania walnego zgromadzenia (art. 5 Dyrektywy),
 - ➔ prawa akcjonariuszy do wpływania na porządek obrad walnego zgromadzenia (art. 6 Dyrektywy),
 - ➔ formalne wymogi dostępu akcjonariuszy do walnego zgromadzenia (art. 7 Dyrektywy)
 - zakaz ustanawiania ograniczeń rozporządzania akcjami (art.7 ust.1 Dyrektywy),
 - *record date* (art. 7 ust. 2 i 3 Dyrektywy).
 - ➔ udział w walnym zgromadzeniu za pośrednictwem środków elektronicznych (art. 8 Dyrektywy),

Przedmiot noweli KSH – cd.

- prawo do zadawania pytań (art. 9 Dyrektywy)
- głosowanie przez pełnomocnika (art. 10 i 11 Dyrektywy),
- głosowanie korespondencyjne (art. 12 Dyrektywy),
- obowiązki publikacyjne w zakresie wyników głosowania (art. 14 Dyrektywy).

Terminy i sposób zwołania WZA

- Kwestie te regulują art. 402¹ - 402³ projektu.
- WZA spółki publicznej zwołuje się przez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących (*pchnięcie informacji do inwestorów*), a więc za pośrednictwem agencji informacyjnej (art. 58 ustawy o ofercie).
- Ogłoszenie powinno być dokonane co najmniej na 26 dni przed terminem WZA. Długość terminu – względy techniczne związane z ustaleniem kręgu uczestników WZA. Prawnie termin wydłużony o 5 dni, ale faktycznie skrócony o około 9 dni (brak MSiG).

Termin i sposób zwołania WZA – cd.

- Obowiązkowa treść ogłoszenia o zwołaniu WZA:
 - data, godzina i miejsce WZA oraz szczegółowy porządek obrad,
 - precyzyjny opis procedur dotyczących uczestniczenia w WZA i wykonywania prawa głosu, a w szczególności informacje o:
 - prawie akcjonariusza do żądania umieszczenia określonych spraw w porządku obrad,
 - prawie akcjonariusza do zgłaszania projektów uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad przed terminem WZA,
 - prawie akcjonariusza do zgłaszania projektów uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad podczas walnego zgromadzenia,
 - sposobie wykonywania prawa głosu przez pełnomocnika, w tym w szczególności formularzy stosowanych podczas głosowania przez pełnomocnika, oraz sposobie zawiadamiania spółki przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej o ustanowieniu pełnomocnika,
 - możliwości i sposobie uczestniczenia w WZA przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej (dodatkowy wymóg – np. o transmisji internetowej),
 - sposobie wypowiedzania się w trakcie WZA przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
 - sposobie wykonywania prawa głosu drogą korespondencyjną lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,

Termin i sposób zwołania WZA – cd.

- dzień rejestracji uczestnictwa w WZA (art. 406¹),
- informację, że prawo uczestniczenia w WZA mają tylko osoby będące akcjonariuszami spółki w dniu rejestracji uczestnictwa w WZA,
- wskazanie, gdzie i w jaki sposób osoba uprawniona do uczestnictwa w WZA może uzyskać pełny tekst dokumentacji, która ma być przedstawiona WZA, oraz projekty uchwał lub,
- jeżeli nie przewiduje się podejmowania uchwał, uwagi zarządu lub rady nadzorczej spółki, dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad WZA lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad przed terminem WZA,
- wskazanie adresu strony internetowej, na której będą udostępnione informacje dotyczące WZA.

Termin i sposób zwołania WZA – cd.

- Spółka publiczna ma ustawowy obowiązek prowadzenia własnej strony internetowej. Na stronie www należy zamieszczać następujące informacje od dnia zwołania WZA:
 - ogłoszenie o zwołaniu WZA,
 - informację o ogólnej liczbie akcji w spółce i liczbie głosów z tych akcji w dniu ogłoszenia, a jeżeli akcje są różnych rodzajów – także o podziale akcji na poszczególne rodzaje i liczbie głosów z akcji poszczególnych rodzajów,
 - dokumentację, która ma być przedstawiona WZA,
 - projekty uchwał lub, jeżeli nie przewiduje się podejmowania uchwał, uwagi zarządu lub rady nadzorczej spółki, dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad WZA lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad przed terminem WZA,
 - formularze pozwalające na wykonywanie prawa głosu przez pełnomocnika lub drogą korespondencyjną, jeżeli nie są one wysyłane bezpośrednio do wszystkich akcjonariuszy.

Termin i sposób zwołania WZA – cd.

- Jeżeli formularze z przyczyn technicznych nie mogą zostać udostępnione na stronie internetowej, spółka publiczna wskazuje na tej stronie sposób i miejsce uzyskania formularzy. Spółka publiczna wysyła formularze nieodpłatnie pocztą każdemu akcjonariuszowi na jego żądanie.
- Formularze powinny zawierać proponowaną treść uchwały WZA i umożliwiać:
 - identyfikację akcjonariusza oddającego głos oraz jego pełnomocnika, jeżeli akcjonariusz wykonuje prawo głosu przez pełnomocnika,
 - oddanie głosu w rozumieniu art. 4 § 1 pkt 9 ksh,
 - złożenie sprzeciwu przez akcjonariuszy głosujących przeciwko uchwale,
 - zamieszczenie instrukcji dotyczących sposobu głosowania w odniesieniu do każdej z uchwał, nad którą głosować ma pełnomocnik.

Uprawnienia dotyczące zwołania WZA, uzupełniania porządku obrad i przedstawiania projektów uchwał

- Uprawnienia dotyczą uprawnień akcjonariuszy i organów spółki.
- Proponowane zmiany dotyczą przede wszystkim uprawnienia do żądania wprowadzania określonych spraw do porządku obrad.
- Obecnie uprawnienie takie jest w praktyce martwe:
 - czas zwołania WZA,
 - treść art. 400 § ksh – uzupełnienie porządku już zwołanego WZA,
 - brak ustawowego obowiązku uzupełniania porządku obrad już zwołanego WZA.

Zwołanie NWZA - uprawnienia akcjonariuszy cd.

- Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej 1/20 kapitału zakładowego mogą żądać zwołania NWZA i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tego zgromadzenia; statut może upoważnić do żądania zwołania NWZA akcjonariuszy reprezentujących mniej niż 1/20 kapitału zakładowego.
- Żądanie zwołania NWZA należy złożyć zarządowi na piśmie lub w postaci elektronicznej.
- Jeżeli w terminie 2 tygodni od dnia przedstawienia żądania zarządowi NWZA nie zostanie zwołane, sąd rejestrowy może upoważnić do zwołania NWZA akcjonariuszy występujących z tym żądaniem. Sąd wyznacza przewodniczącego tego zgromadzenia.
- NWZA podejmuje uchwałę rozstrzygającą, czy koszty zwołania i odbycia NWZA ma ponieść spółka. Akcjonariusze, na żądanie których zostało zwołane NWZA mogą zwrócić się do sądu rejestrowego o zwolnienie z obowiązku pokrycia kosztów nałożonych uchwałą NWZA.
- W zawiadomieniach o zwołaniu NWZA należy powołać się na postanowienie sądu rejestrowego.
- Akcjonariusze reprezentujący co najmniej 50% kapitału lub głosów mogą zwołać NWZA samodzielnie poza obradującym WZA.

Uzupełnianie porządku obrad – uprawnienia akcjonariuszy cd.

- Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej 1/20 kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego WZA.
- Żądanie powinno zostać zgłoszone zarządowi nie później niż na 14 dni przed wyznaczonym terminem WZA. W spółce publicznej termin ten wynosi 21 dni. Żądanie powinno zawierać uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Żądanie może zostać złożone w postaci elektronicznej.
- Zarząd jest obowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż na 4 dni przed wyznaczonym terminem WZA, ogłosić zmiany w porządku obrad, wprowadzone na żądanie akcjonariuszy. W spółce publicznej termin ten wynosi 18 dni. Ogłoszenie następuje w sposób właściwy dla zwołania WZA.

Zgłaszanie projektów uchwał – uprawnienia akcjonariuszy c.d.

- Akcjonariusz lub akcjonariusze spółki publicznej reprezentujący co najmniej 1/20 kapitału zakładowego mogą przed terminem WZA zgłaszać spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projekty uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad WZA lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad.
- Spółka niezwłocznie ogłasza projekty uchwał na stronie internetowej.
- Każdy z akcjonariuszy może podczas WZA zgłaszać projekty uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad.
- Statut może upoważnić akcjonariuszy reprezentujących mniej niż 1/20 kapitału zakładowego do żądania umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego WZA oraz do zgłaszania spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projektów uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad WZA lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad.

Zwoływanie NWZA – uprawnienia organów spółki c.d.

- Rada nadzorcza może zwołać zwyczajne walne zgromadzenie, jeżeli zarząd nie zwoła go w terminie określonym w ksh lub w statucie, oraz nadzwyczajne walne zgromadzenie, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane.
- Obecnie rada nadzorcza może zwoływać wyłącznie zwyczajne WZA, jeżeli zarząd nie uczyni tego.
- W przypadku NWZA rada nadzorcza musi najpierw zwrócić się do zarządu. Skoro zarząd ma obowiązek uwzględnić wniosek rady, to 2-etapowa procedura jest zbędna. Obecnie sprzyja to nadużyciom oraz niepotrzebnie wydłuża procedurę.
- Obecne rozwiązania wykazuje w szczególności wady, gdy statut pozbawia radę nadzorczą kompetencji odwoływania członków zarządu. W razie, gdy rada nadzorcza uzna konieczność zmian w zarządzie, obecnie musi zwrócić się do zarządu o zwołanie NWZA (modelowy konflikt interesów zarządu).
- Problem powstaje także, gdy zarząd utracił zdolność zwoływania NWZA (np. wygaśnięcie mandatów, zawieszenie członków zarządu).
- Uznaniowość zwołania NWZA przez radę nie oznacza dowolności.

Dzień rejestracji uczestnictwa w WZA – *record date*

- Prawo uczestniczenia w WZA spółki publicznej mają tylko osoby będące akcjonariuszami spółki na 16 dni przed datą WZA (dzień rejestracji uczestnictwa w WZA).
- Dzień rejestracji uczestnictwa w WZA jest jednolity dla uprawnionych z akcji na okaziciela i akcji imiennych.
- Uprawnieni z akcji imiennych i świadectw tymczasowych oraz zastawnicy i użytkownicy, którym przysługuje prawo głosu, mają prawo uczestniczenia w WZA spółki publicznej, jeżeli są wpisani do księgi akcyjnej w dniu rejestracji uczestnictwa w WZA.

Dzień rejestracji uczestnictwa w WZA – *record date* – cd.

- Akcje na okaziciela mające postać dokumentu dają prawo uczestniczenia w WZA spółki publicznej, jeżeli dokumenty akcji zostaną złożone w spółce nie później niż w dniu rejestracji uczestnictwa w WZA i nie będą odebrane przed zakończeniem tego dnia.
- Zamiast akcji może być złożone zaświadczenie wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, w banku lub firmie inwestycyjnej mających siedzibę lub oddział na terytorium Unii Europejskiej lub państwa będącego stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, wskazanym w ogłoszeniu o zwołaniu WZA. W zaświadczeniu wskazuje się numery dokumentów akcji i stwierdza, że dokumenty akcji nie będą wydane przed upływem dnia rejestracji uczestnictwa w WZA.
- Na żądanie uprawnionego ze zdematerializowanych akcji na okaziciela spółki publicznej zgłoszone nie wcześniej niż po ogłoszeniu o zwołaniu WZA i nie później niż jeden dzień powszedni po dniu rejestracji uczestnictwa w WZA, podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych wystawia imienne zaświadczenie o prawie uczestnictwa w WZA.
- Treść zaświadczenia jest określona w ksh i zawiera m. in. cel wystawienia zaświadczenia.
- Na żądanie uprawnionego ze zdematerializowanych akcji na okaziciela w treści zaświadczenia powinna zostać wskazana część lub wszystkie akcje zarejestrowane na jego rachunku papierów wartościowych.

Dzień rejestracji uczestnictwa w WZA – *record date* – cd.

- Listę uprawnionych z akcji na okaziciela do uczestnictwa w WZA spółki publicznej spółka ustala na podstawie akcji złożonych w spółce oraz wykazu sporządzonego przez podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych zgodnie z przepisami o obrocie instrumentami finansowymi.
- Podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych sporządza wykaz uprawnionych do udziału w WZA na podstawie wykazów przekazywanych przez podmioty uprawnione zgodnie z przepisami o obrocie instrumentami finansowymi nie później niż na 12 dni przed datą WZA.
- Podstawą sporządzenia wykazów przekazywanych podmiotowi prowadzącemu depozyt papierów wartościowych są wystawione zaświadczenia o prawie uczestnictwa w WZA spółki publicznej.
- Podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych udostępnia spółce publicznej wykaz osób uprawnionych do udziału w WZA przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej nie później niż na tydzień przed datą walnego zgromadzenia.
- Jeżeli z przyczyn technicznych wykaz nie może zostać udostępniony w taki sposób, podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych wydaje go w postaci dokumentu sporządzonego na piśmie nie później niż na 6 dni przed datą WZA; wydanie następuje w siedzibie organu zarządzającego podmiotem.

Dzień rejestracji uczestnictwa w WZA – *record date* – cd.

- Akcjonariusz spółki publicznej może przenosić akcje w okresie między dniem rejestracji uczestnictwa w WZA a dniem zakończenia WZA.
- W konsekwencji w WZA będą mogły brać udział osoby nie mające statusu akcjonariusza.
- Powstaje problem legitymacji do zaskarżania uchwał WZA przez osoby uprawnione do udziału w WZA, ale nie mające statusu akcjonariusza.
- Problem ten występuje już obecnie w odniesieniu do akcjonariusza, który po zaskarżeniu uchwały, ale przed rozstrzygnięciem sprawy zbył akcje.
- Nowość polega na tym, że problem dotyczy osoby, która już w chwili skarżenia uchwały nie ma statusu akcjonariusza.

Udział w WZA za pośrednictwem środków elektronicznych

- Statut może dopuszczać udział w WZA przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, co obejmuje w szczególności:
 - transmisję obrad WZA w czasie rzeczywistym,
 - dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad WZA, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad WZA,
 - wykonywanie osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu przed lub w toku WZA.
- W takim przypadku udział akcjonariuszy w WZA może podlegać jedynie wymogom i ograniczeniom, które są niezbędne do identyfikacji akcjonariuszy i zapewnienia bezpieczeństwa komunikacji elektronicznej.
- Transmisja obrad WZA w czasie rzeczywistym nie narusza obowiązków informacyjnych określonych w przepisach o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Celem transmisji nie jest bowiem zwolnienie z tych obowiązków.

Głosowanie korespondencyjne

- Akcjonariusz spółki publicznej może oddać głos na WZA drogą korespondencyjną, jeżeli przewiduje to regulamin WZA.
- W dniu zwołania WZA spółka publiczna ma obowiązek na stronie www umieszczać formularze do głosowania korespondencyjnego.
- Ponadto spółka publiczna niezwłocznie udostępnia na stronie www formularze pozwalające na wykonywanie prawa głosu dotyczące projektów uchwał zgłoszonych przez akcjonariuszy i ogłoszonych na stronie internetowej.
- Głos oddany w innej formie niż na formularzu, na formularzu nie spełniającym wymagań ksh lub dodatkowych wymagań przewidzianych statutem spółki lub regulaminem WZA jest nieważny.
- Spółka publiczna podejmuje odpowiednie działania służące identyfikacji akcjonariusza głosującego drogą korespondencyjną. Działania te powinny być proporcjonalne do celu.

Głosowanie korespondencyjne

- Przy obliczaniu kworum oraz wyników głosowania uwzględnia się głosy oddane korespondencyjnie, które spółka otrzymała nie później niż w chwili zarządzenia głosowania na WZA.
- Głosy oddane korespondencyjnie są jawne od chwili ogłoszenia wyników głosowania.
- Złożenie sprzeciwu drogą korespondencyjną jest równoznaczne ze zgłoszeniem żądania zaprotokołowania sprzeciwu przez akcjonariusza obecnego na WZA i uprawnia do zaskarżenia uchwały WZA.
- Akcjonariusz, który oddał głos korespondencyjnie, traci prawo oddania głosu na WZA. Głos oddany korespondencyjnie może jednak zostać odwołany przez oświadczenie złożone spółce. Oświadczenie o odwołaniu jest skuteczne, jeżeli doszło do spółki nie później niż w chwili zarządzenia głosowania na WZA.
- Głosowanie korespondencyjne może dotyczyć także spraw wymagających tajnego głosowania (art. 420 § 2), chyba że regulamin WZA stanowi inaczej. Oddanie głosu korespondencyjnie jest równoznaczne ze zgodą akcjonariusza na rezygnację z tajnego trybu głosowania.

Głosowanie przez pełnomocnika

- Celem jest aktywizacja akcjonariuszy przez umożliwienie im swobodnego i technicznie prostego ustanawiania pełnomocników.
- Dyrektywa nakazuje zatem znieść wszelkie nadmierne ograniczenia.
- Jest to zarazem ważna dyrektywa interpretacyjna przy ustalaniu ważności ograniczeń.

Głosowanie przez pełnomocnika - zakaz ograniczania prawa akcjonariuszy do ustanawiania pełnomocników cd.

- Nie można ograniczać prawa ustanawiania pełnomocnika na WZA i liczby pełnomocników. Dotyczy to spółek publicznych i niepublicznych.
- Dotychczas były wątpliwości czy statut może takie ograniczenia wprowadzać. Nowela przesądza, że nie może.
- Nowa zasada odpowiada kapitałowej naturze spółki akcyjnej redukującej do minimum osobistą więź akcjonariusza ze spółką.
- Pełnomocnik wykonuje wszystkie uprawnienia akcjonariusza na WZA, chyba że co innego wynika z treści pełnomocnictwa – zrównanie pozycji pełnomocnika z pozycją akcjonariusza.
- Pełnomocnik może udzielić dalszego pełnomocnictwa, jeżeli wynika to z treści pełnomocnictwa – zakaz ograniczania udzielania substytucji. Dotychczas dopuszczalność substytucji nie była jasna – pełnomocnictwo w ksh nie jest bowiem tożsame z pełnomocnictwem w kc (wątpliwość co do stosowania art. 106 kc).

Głosowanie przez pełnomocnika – pełnomocnicy znajdujący się w konflikcie interesów cd.

- Członek zarządu i pracownik spółki publicznej mogą być pełnomocnikami na WZA (odmiennie niż w spółce niepublicznej).
- Jeżeli pełnomocnikiem na WZA spółki publicznej jest członek zarządu, członek rady nadzorczej, likwidator, pracownik spółki publicznej lub członek organów lub pracownik spółki lub spółdzielni zależnej od tej spółki obowiązują następujące ograniczenia:
 - pełnomocnictwo może upoważniać do reprezentacji tylko na jednym WZA,
 - pełnomocnik ma obowiązek ujawnić akcjonariuszowi okoliczności wskazujące na istnienie bądź możliwość wystąpienia konfliktu interesów,
 - udzielenie dalszego pełnomocnictwa jest wyłączone.
- Członek zarządu i pracownik spółki publicznej będący pełnomocnikiem głosuje zgodnie z instrukcjami udzielonymi przez akcjonariusza.
- Akcjonariusz spółki publicznej może głosować jako pełnomocnik przy powzięciu uchwał dotyczących jego osoby z zastrzeżeniem wskazanych wyżej ograniczeń redukujących konflikt interesów.

Głosowanie przez pełnomocnika – niejednolite głosowanie cd.

- Pełnomocnik może reprezentować więcej niż jednego akcjonariusza i głosować odmiennie z akcji każdego akcjonariusza.
- Przesądzone wyrażne potwierdzenie dalej idącego rozwiązania, stosownie do którego akcjonariusz może głosować odmiennie z każdej z posiadanych akcji.
- Współczesny obrót oraz zasada autonomii woli osoby prawa prywatnego powoduje, że nie do utrzymania jest pogląd o zakazie podziału głosów. Argument, że głosuje akcjonariusz, a nie akcja nie przekonuje.
- Podstawowy zarzut przeciw niejednolitemu głosowaniu – brak racjonalności, a prawo nie pozwala działać nieracjonalnie.
- Prawo nie nakazuje działać racjonalnie ani rozsądnie. Granicą wolności jest wolność innych, a nie ocena czy ktoś działa racjonalnie lub rozsądnie.
- Konstytucyjnym prawem jest także prawo do działania nieracjonalnego i nierozsądnego w granicach przepisów prawa.
- Istnieje szereg konkretnych przykładów uzasadniających racjonalność niejednolitego głosowania.

Głosowanie przez pełnomocnika – forma pełnomocnictwa – cd.

- Pełnomocnictwo do uczestniczenia w WZA spółki publicznej i wykonywania prawa głosu wymaga udzielenia na piśmie lub w postaci elektronicznej. Udzielenie pełnomocnictwa w postaci elektronicznej nie wymaga opatrzenia bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.
- Statut nie może wprowadzać dalej idących ograniczeń dotyczących formy udzielenia pełnomocnictwa.
- Spółka publiczna wskazuje akcjonariuszom co najmniej jeden sposób zawiadamiania przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej o udzieleniu pełnomocnictwa w postaci elektronicznej. O sposobie zawiadamiania rozstrzyga regulamin walnego zgromadzenia, zaś w braku regulaminu – zarząd spółki (np. *on line* na stronie www lub pocztą elektroniczną).
- Spółka publiczna podejmuje odpowiednie działania służące identyfikacji akcjonariusza i pełnomocnika w celu weryfikacji ważności pełnomocnictwa udzielonego w postaci elektronicznej. Działania te powinny być proporcjonalne do celu.
- Zasady te stosuje się odpowiednio do odwołania pełnomocnictwa.

Obowiązki publikacyjne dotyczące wyników głosowań

- W terminie tygodnia od zakończenia WZA spółka publiczna ujawnia na swojej stronie internetowej wyniki głosowań w zakresie wynikającym z treści protokołu z obrad. Wyniki głosowań powinny być dostępne do dnia upływu terminu do zaskarżenia uchwały WZA.
- W protokole z obrad WZA stwierdza się prawidłowość zwołania WZA i jego zdolność do powzięcia uchwał oraz wymienia się powzięte uchwały, a przy każdej uchwale: liczbę akcji, z których oddano ważne głosy, procentowy udział tych akcji w kapitale zakładowym, łączną liczbę ważnych głosów, liczbę głosów „za”, „przeciw” i „wstrzymujących się” oraz zgłoszone sprzeciwy.
- Do protokołu dołącza się listę obecności z podpisami uczestników WZA oraz listę akcjonariuszy głosujących korespondencyjnie lub w inny sposób przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Dowody zwołania WZA zarząd dołącza do księgi protokołów.

Prawo akcjonariuszy do informacji

- Zarząd odmawia udzielenia informacji, jeżeli mogłoby to wyrządzić szkodę spółce, spółce z nią powiązanej albo spółce lub spółdzielni zależnej, w szczególności przez ujawnienie tajemnic technicznych, handlowych lub organizacyjnych przedsiębiorstwa.
- Członek zarządu może odmówić udzielenia informacji, jeżeli udzielenie informacji mogłoby stanowić podstawę jego odpowiedzialności karnej, cywilnoprawnej bądź administracyjnej. Chodzi tu o ujawnienie tajemnicy państwowej, służbowej, ochronę danych osobowych, ujawnienie informacji poufnych.
- Podstawą odmowy nie jest jednak obawa przed odpowiedzialnością prawną z tytułu podejmowanych działań lub zaniechań.

Prawo akcjonariuszy do informacji cd.

- Zarząd nie ma oczywiście obowiązku sam siebie oskarżać, ale nie może z obawy przed odpowiedzialnością zatajać np. informacji o transakcjach z podmiotami powiązanymi wywołującymi wątpliwości co do zgodności z interesem spółki.
- Przed nowelą zarząd miał komfortową sytuację, ponieważ mógł zasłaniać się obawą przed odpowiedzialnością. Prowadzi to do paraliżu prawa do informacji akcjonariuszy, ponieważ każde działanie lub zaniechanie zarządu może być ocenione z punktu widzenia odpowiedzialności za niedołożenie należytej staranności. Jest to sprzeczne z art. 9 Dyrektywy.
- Przed nowelą norma była kierowana do organu, a nie członków zarządu. Oznacza to, że udzielenie odpowiedzi wymagało zgody całego organu.
- Przed nowelą odmowa stanowi obowiązek (sic!!!), a nie prawo członka zarządu.

Prawo akcjonariusza do informacji – cd.

- Odpowiedź uznaje się za udzieloną, jeżeli odpowiednie informacje są dostępne na stronie internetowej spółki w miejscu wydzielonym na zadawanie pytań przez akcjonariuszy i udzielanie im odpowiedzi.
- Zarząd może udzielić informacji na piśmie poza walnym zgromadzeniem, jeżeli przemawiają za tym ważne powody. Zarząd jest obowiązany udzielić informacji nie później niż w terminie 2 tygodni od dnia zgłoszenia żądania podczas WZA.
- W przypadku zgłoszenia przez akcjonariusza poza WZA wniosku o udzielenie informacji dotyczących spółki, zarząd może udzielić akcjonariuszowi informacji na piśmie.
- W dokumentacji przedkładanej najbliższemu WZA, zarząd ujawnia na piśmie informacje udzielone akcjonariuszowi poza WZA wraz z podaniem daty ich przekazania i osoby, której udzielono informacji.
- Informacje przedkładane najbliższemu WZA mogą nie obejmować informacji podanych do wiadomości publicznej oraz udzielonych podczas WZA.

Pozostałe zmiany

→ Pozostałe zmiany:

- dostosowanie terminologii używanej w ksh do terminologii używanej w ustawie o ofercie i o obrocie instrumentami finansowymi (art. 340 § 3 i art. 342),
- uwzględnienie instytucji zaświadczenia o prawo uczestnictwa w WZA (art. 328 § 6, 590 pkt 3 i 4 oraz 591 pkt 4 i 5),
- realizacja postulatu, aby akcjonariusz spółki publicznej uzyskiwał pełną wiedzę na temat WZA drogą elektroniczną, co obejmuje także listę akcjonariuszy uprawnionych do udziału w WZA (art. 407¹).

Wejście w życie ustawy

- 3 sierpnia 2009 r., a więc po sezonie zwyczajnych WZA. Jest to najpóźniejszy dopuszczalny Dyrektywą termin.
- Oznacza to ponad blisko 8-miesięczny okres *vacatio legis*, a w odniesieniu do zwyczajnych WZA w praktyce co najmniej 15-miesięczny.
- Pozwoli to z odpowiednim wyprzedzeniem przygotować sezon zwyczajnych WZA za rok 2009, a więc w roku 2010.
- Tak długie *vacatio legis* uzasadnia znaczny zakres proponowanych zmian oraz ich zasięg (kilkaset spółek publicznych). Dla porównania *vacatio legis* dla ksh wynosiło 3 miesiące.

Dziękujemy

www.romanowski.eu.pl